

boklån

Som demokratisk socialist blir jag faktiskt då och då betänksam inför min partikamrat John-Olle Perssons göranden och låtanden.

I en debattbok som han gav ut för en tid sedan framhåller han att det inte är orimligt för bibliotekens låntagare att punga ut med någon krona för att låna en god bok. Vi är ju beredda att erlægga avgifter för tex sjukvård. Varför skulle vi då inte kunna betala för lån av böcker, speciellt som ju inte heller vår monopol-TV är gratis, menar han.

Vad är nu det för gallimattias?

Grunden i den socialistiska ideologin är att stat och kommun via skatterna tar in mer och mer av den enskildes inkomster och sedan delar ut pengarna igen, men då till vettiga ändamål, d v s de som vi socialister bestämmer. Det betyder att vi kan ge medborgarna vissa tjänster alldeles gratis om vi finner dem särskilt behjärtansvärda. En annan fördel är att vi kan låta andra bekosta våra anhängares utgifter genom vårt föredömligt hårda skattetryck och framför allt våra berömvärdt höga marginalsatser. Därigenom får de rika betala för bla våra sympatisörers boklån.

Och nu kommer John-Olle och kräver att boklånarna själva skall betala en del av kostnaderna! Det är ingenting annat än borgerlig förvillelse. Kan inte Sten Andersson, som ju har förmågan att sätta sprätt på statens pengar, ta vårt stockholmska borgarråd i hampan och tillhålla honom att i anständighetens namn sluta med sina ideologiska avvikelser?

Dessbättre finns det också positiva socialistiska tecken i skyn. Många av mina partivänner samt LO och ABF – d v s den svenska kulturens stöttelelare –

söker nu påverka kommunernas bibliotek att omprioritera sin verksamhet. Det är initiativ som förtjänar både uppmärksamhet och stöd.

I Kalmar – där ett förnämligt och modernt länsbibliotek blev färdigt för något år sedan – vill socialdemokraterna att resurser skall tas från det nya biblioteket. I stället skall facket – givetvis på kommunens bekostnad – inrätta och sköta bibliotek på ett antal arbetsplatser. På det sättet kan man, menar mina partivänner med all rätt, ge anställda ”med utbildningsmässiga handikapp” möjligheter att läsa böcker, möjligheter som de i praktiken naturligtvis saknar nu.

Genialt, helt enkelt. Härmed gör man rent hus med rader av fördomar.

Inställningen att man primärt skall arbeta på sin arbetsplats är ett reaktionärt påfund med rötter i det gamla förtryckarsamhället. Nej, på sin arbetsplats skall man trivas, ha kul, rekreera sig och syssla med socialistiskt fort- och vidareutbildning. Det orkar man inte när man kommer hem efter en påfrestande arbetsdag.

Vidare markeras att facket även i fråga om biblioteksverksamheten besitter den särklassigt högsta kompetensen, mycket

högre än de utbildade bibliotekarierna. Det är hos facket den litterära förnyelsen står att finna. I löntagarorganisationerna finns verbalt begåvade – eller språkbe-gåvade, för att använda ett uttryck som alla mina partivänner förstår – ombudsmän som kan göra urval bland böckerna som överensstämmer med arbetarklassens sanna intressen. Marx, Engels, Che Guevara, Olof Palme – jag behöver inte säga mer om hur ett väl fungerande, av kommunerna finansierat arbetsplatsbibliotek skall se ut.

Får vi arbetsplatsbibliotek kommer det bokliga intresset att växa bland alla de socialister som av naturliga skäl drar sig för att gå till de vanliga biblioteken. De är ju det etablerade samhällets fästen, och där vimlar det av likgiltiga, borgerligt genomsyrade böcker.

Men varför stanna på halva vägen till arbetsplatsbiblioteken? Nästa steg i socialistisk riktning måste bli dubbel övertidsersättning för de anställda som på sin arbetstid ägnar sig åt boklån och bokläsning under fackets överinseende. I annat fall är det fara värt att det riktiga engagemanget i litteraturens underbara värld ändå uteblir.

Matti Häggström